

prosinec 2004

SPOLEČNOST PŘÁTEL USA
SOCIETY OF FRIENDS OF THE USA
Česko – americký klub
The Czech – American Club
Na Poříčí 6, Praha 1, 110 00 Czech Republic
Tel. +420-2-2421 0813, fax: +420-2-2421 5561
e-mail: spusa@mbox.cz

BULLETIN

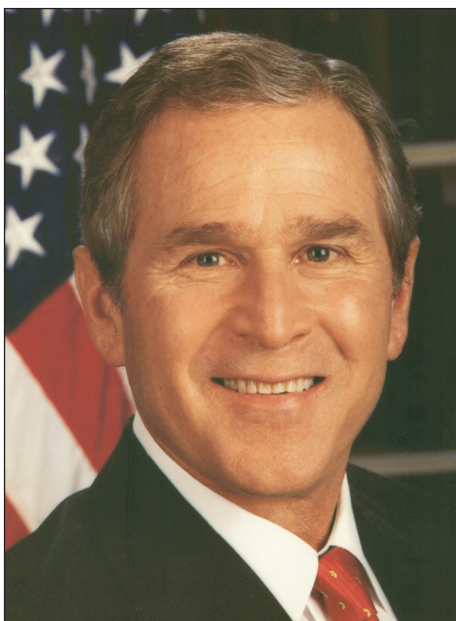
NÁZORY - INFORMACE - DISKUSE - HISTORIE - DOPISY

VĚŘÍM, ŽE ZVÍTĚZÍM, ŘEKL PŘED VOLEBNÍ MÍSTNOSTÍ A ZAPSAL SLOVO "VICTORY" DO VOLEBNÍ HISTORIE REPUBLIKÁNŮ.

Amerika volila prezidenta a George Bush zůstává v Bílém domě. Od roku 1980 je to po čtvrté, co byl zvolen "cowboy" prezidentem. "Cowboy z Hollywoodu" Ronald Reagan a teď je to druhé období pro cowboye z Texasu. Ten, kdo pamatuje volební historii 80. let, kdy evropská média, včetně amerických intelektuálů, chrlila zesměšňující karikatury a texty na "hollywoodského cowboye primitiva" Reagana, si nemohl dnes nic jiného přestavit, když zde stál před západoevropským tiskem pravý nefalšovaný Texan a znovu republikán. Ovšem amerického voliče neovlivnila ani vysoko zdvižená levicová trikolóra Jacquese Chiraka, ani Schröderova a Prodiho bruselská Evropa, která stála v úžasu nad částkou 4 miliard dolarů "prohýřených" za volby. Evropa stále nechápe, že Američané (ve většině) se nedají ovlivnit evropskými médii, ani názory evropských politiků a již vůbec ne při nestydatě objektivním názoru na nulovou šanci pro jednoho z kandidátů, což platí i o našich médiích, a proto nelze necitovat slova Čechoameričana, spisovatele Jana Beneše, která tuto situaci více než výstižně prezentují: **"Češi se zásadně nevměšují do svých vlastních záležitostí, ale v počtu převyšujícím domácí účast ve volbách pilně mají co říci Americe do výběru jejich vlastního prezidenta."**

Evropa si dosud nepřipustila, že jsme ve válce. Američané ano. V brodu se nepřepřahají koně a za války se nemění prezident a vrchní velitel". Konec citátu.

Myslím, že tato slova by měla být pro naše, ale i evropské mediální kibice ponaučením s velkým "P" a výzvou věnovat se budování takové Evropy, která by byla schopna poradit si se svými problémy, ale i s problémy ve světě vlastní silou a jak říká přísloví zaměst si bo...! na vlastním dvoře. A to, že pokud bude nucena (a to většinou) spolupracovat při problémech s Amerikou, tak jen s představiteli, které si Američané zvolili. Tak je tam v tom kraji totiž zvykem!! Ale Evropa, a v tom je i Chirakova sladká Francie, by si měla připomenout, že Amerika jí poskytuje ochranný deštník a že

jedině ona je schopna se se skutečnou hrozbou vypořádat a že nikde v análech není psáno, kdy Evropa pomohla Americe, ale opak je zaznamenán ne jednou.

Důvody, proč Amerika zvolila G. W. Bushe, jistě tkví i v tom, že navazuje na zásady Ronalda Reagana, k němuž se hlásí. Neprosazuje svoji popularitu a voliči vědí, že udělá vše, co je dobré pro Ameriku, to je stabilní pro prosperitu při zachování demokracie a s tvrdě prosazovaným reaganovským - neustupovat zlu. A právě tato politika, ať chceme nebo ne, je dobrá i pro protibushovskou levicovou Evropu.

George W. Bush je schopný a Američané vědí, že co slíbí, to také splní a stejně jako Ronald Reagan mluví stručně, jasně, bez únavného rozvádění a jak říká novinářka Dinah Spritzérová: "Z jeho projevu vyzařuje síla, srozumitelnost a srdečnost, a to jsou hodnoty, na kterých je zrozena Amerika".

Bush stejně jako Reagan nemá podporu intelektuální vrstvy a jeho projevy, stejně jako Reaganovy, jsou touto vrstvou zesměšňovány, ale důležité je, že jeho farmářský slovník slaví úspěchy a vyhrává volby a to takovým způsobem, že má většinu v obou komorách Kongresu, což má stěžejní význam pro plnění jeho programu. Republikáni totiž jako většinová strana Kongresu stanoví legislativní kalendář a jmenují předsedy všech výborů, což znamená i jejich kontrolu. Myslím, že to vše je dobrá zpráva pro Ameriku. Bohužel pro voliče v Evropě je to zklamání, jak dokládají komentáře o francouzských slzách smutku. Němci slzy otřeli a prohlásili, že Amerika je pro ně spojenec za všech okolností a Brusel vyjádřil přesvědčení, že bude upevňovat přátelský vztah s USA, protože je to nezbytné pro stabilitu ve světě.

Takže evropský cirkus skončil a všichni gratulují prezidentu Bushovi a my se připojujeme také.

Opravdu srdečně!

Bláha, SP USA

Z OBSAHU:

● AMERICKÉ LEGENDY ● IN THE GLENN MILLER AND COUNT BASIE MOOD ● AMERICKÉ FILMY ●

DF 2005

*Šťastný nový rok
Happy New Year
SP USA*

Americko-český Dvořák (14. 7. 2004)

Druhý nejstarší soubor New Yorku, jehož tradice sahá do r. 1873 a jehož předseda správní rady Andrew Carnegie dal popud k výstavbě slavné koncertní síně, přijel do Prahy na oslavy Dvořákovského výročí. V rámci festivalu Dvořákova Nelahozaves 2004 se soubor Oratorio Society of New York spojil s členy Symfonického orchestru Českého rozhlasu k imponujícímu provedení Mistrovy Stabat Mater. Dvořákova síň Rudolfiny tak hostila téměř osmdesátčlenný sbor, řízený dirigentem Dr. L. Woodsidem. Tento umělec skloubil s nenuceností a elegantním gestem reprodukční představu a dosáhl stylové jednoty vokálních a instrumentálních partů, realizovaných americko-českými interprety. Je známo, že Dvořákovo Stabat Mater bylo poznamenáno lidskou tragédií, vytrysklo jako projev žalu nad úmrtím dvou dětí. Síla hrůzného osobního zážitku se tu věrohodně spojila s popisem utrpení bolestiplné a plačící matky. Psychologický náboj účastného textu vtahuje jednotlivé pěvecké aktéry k rozjímání a vyjadřuje touhu pomoci zlomené bohorodičce. Pod její ochranou pak chtějí projít posledním soudem a končí prosbou: "Když tělo zemře, učiň, aby byla duši dána sláva ráje."

Od fenomenální premiéry v Anglii r. 1883 toto Dvořákovo dílo sklízelo mnoho úspěchů po celém světě. Kompoziční sazba zde účinně prolíná místa lyricko-kontemplativní s dramaticky odhodlanými. Melodická linie je místy prostá, založená na sekvencových postupech a akordických nápovědích, využívá imitačních nástupů hlasů, harmonie ilustruje barevná spektra nálad a staví expresivní proud plynoucí hudby. Americký sbor zpívá na profesionální úrovni, je intonačně čistý, rytmicky disciplinovaný, výrazově podtrhuje smysl textu. (Slabším místem sboru byl pianissimový nástup části Virgo Virginum.) Sólisté se výrazně uplatnili jak v kvartetu (např. Quis est homo nebo Quando corpus morietur), tak v individuálních partech. Sopranistka K. Harrisová vládne líbezným, dobře posazeným hlasem, tmavší tónobrově altistky N. Caudillové se nenásilně uplatnil v úvodní a předposlední části díla. Výkony R. Dingmana (tenor) a T. Allena (bas) svědčily o náročné osobní zkušenosti, zřetelné i z výčtu rolí a účinkování s renomovanými operními scénami a orchestry. Dirigent Dr. L.

Woodside své pocity po koncertu charakterizoval slovy: "Jsou autoři, kteří oslovují mé srdce a Dvořák je jedním z nich. Vždycky se mě hluboce dotýkal tragický příběh o stvoření tohoto díla. Velmi jsem ocenil práci s rozhlasovým orchestrem. Těleso má úžasný náboj a ducha. Naším interpretačním cílem bylo umocnit citové sdělení díla. Strávili jsme mnoho času jeho studiem, zpěváci Stabat Mater milují a já jsem šťasten, že jsem měl příležitost ho v Praze provést."

Dr. Olga Kittnarová

Parník jako tradice

Vracíme se ještě k naší tradiční letní akci, která získává kupodivu stále větší oblibu - společenskému setkání všech poboček SP USA z celé republiky a našich přátel - rodinných příslušníků a sympatizantů našeho hnutí.

V letošním roce jsme se na Vltavu vypravili v sobotu 12. června, opět s tradiční lodí ORCA. Byl sice ještě den voleb, ale kdo chtěl, odvolil si v pátek, aby mohl v sobotu brázdit Vltavu. Sešlo se nás tentokrát 88, jako vždy přijela nejpočetnější výprava v počtu 10 lidí z Brna, dále přijeli naši členové z Ostravy, Krnova, Litomyšle a Rokycan. Také nás poctili návštěvou zástupci Ministerstva zahraničních věcí a časopisu Český dialog a několik Čechoameričanů.

Hlavním programem bývají dvoustranná jednání mezi pobočkami z různých koutů republiky, tentokrát se také mimořádně sešlo Prezídium SP USA, aby využilo přítomnosti prezidentů všech rozhodujících poboček.

Tradice bude dodržena i v roce 2005. Poznamenejte si do diářů, že se na Vltavě opět sejdem v sobotu 11. června 2005!

- li -

Halloween

Společnost přátel USA, pobočka Ostrava, uspořádala 30. října 2004 oslavy svátku Halloween, které se konaly v CLUBU BAZAR 1, Karpatská, Ostrava - Zábřeh.

Velvyslanci Spojených států amerických, jeho Excelenci Williamu J. Cabanisovi Jr., byl zaslán pobočkou SP USA Praha, hl. město, telegram s blahopřáním ke znovuzvolení George W. Bushe prezidentem Spojených států amerických.

Bláha

Legenda zvaná "ROUTE 66"

Matka všech silnic

Podíváte-li se po příletu do Spojených států na automapu a vyhledáte legendární Los Angeles, najdete vpravo nahoře, ve vzdálenosti asi 100 mil, městečko Barstow, ze kterého začíná dálnice "Interstate Highway 40" a pokud na ni stočíte kola svého vozu a budete sledovat její asfaltový povrch přes pět jižanských států, Kalifornii, Arizonu, New Mexiko, Texas a Oklahomu, dojedete do Oklahoma City. Čtyřicítka pokračuje dál ještě stejně dlouhou trasou až do Wilmingtonu, který leží na břehu Atlantiku. Čtyřicítka tedy spojuje Pacifický oceán s Atlantikem.

Ovšem nás zajímá právě jen polovina trasy čtyřicítky, to je do Oklahoma City, protože právě sem čtyřicítka z velké většiny z pohledu na mapu kopíruje legendární "Route 66", Američany nazývanou matkou všech silnic. Další spojovací funkce z Oklahoma City na Chicago přebírá od čtyřicítky čtyřiačtyřicítka a padesát pětka mimo sítě menších silnic také končících u Michiganského jezera.

Ale vraťme se k šestašedesátce, která byla šedesát let hlavní spojnicí mezi Los Angeles a Chicagem, tedy mezi Pacifikem a průmyslem na severu. Šestašedesátka byla ve třicátých letech silnicí nadějí pro milióny Američanů, které vedla ze severu a východu do zaslíbené Kalifornie. Byla slunečným snem miliónů amerických rodin, které ve svých fordkách viděly na jejím konci možnost práce, skvělých mezd, slibovaných při sklizni ovoce a zeleniny, a které bohužel ne vždy byly splněny.

Píše se rok 1937 a na "trase 66" je položen poslední metr asfaltu. Šestašedesátka se stává kompletní asfaltovou dálnicí napříč Spojenými státy. Ochotně přijímá na svém povrchu šelest pneumatik limuzín i nákladáků. Tato idyla ale končí 7. prosince 1941. Pearl Harbor je napaden Japonci a Amerika vstupuje do války. Asfaltový povrch šestašedesátky, této krásky, přijímá místo pneumatik limuzín pásy tanků, kola obrněných vozů a těžkých nákladáků, které přepravují munici a válečný materiál pro armády spojenců od Evropy a Asie až po Sibiř. Amerika šetří, benzín je omezen stejně jako pneumatiky, a tak jako po celých státech i na Route 66 je značka "Speed limit 35 mil". Šestašedesátka prodělává svoji zatěžkávací zkoušku a jak jinak, zhostila se jí s úspěchem a tak svým dílem se podílela na osudu války v Evropě.

Konec války vracel americké vojáky do vlasti a ti, a bylo jich mnoho, kteří byli demobilizováni v Kalifornii, když spatřili "zlatý stát", jak je Kalifornie nazývána, dýchali čistý vzduch, slunce, které paří po většinu roku a sálá optimismus, slyšeli exotická španělsko-americká jména měst, okusili nedohledné písčité pláže Pacifiku, zatoužili zde mít domov. Rozjeli

se po státech, sebrali rodiny, naložili majetek a spěchali na šestašedesátku, která opět pulzovala jako ve třicátých letech lidmi s cílem žít v Kalifornii.

Velitel spojeneckých armád v Evropě gen. D. Eisenhower si při svém působení na bojištích Německa všiml kvalitních Hitlerových dálnic a po svém zvolení do funkce prezidenta Spojených států (1952) dal zákonitou prioritou (1956) budování velkolepého dálničního systému s cílem postavit 70 tisíc kilometrů víceproudových dálnic od východu na západ, které se vyhnou centrům měst.

Velkolepý plán byl v roce 1984 dokončen. Ovšem právě jeho realizací byl v tomto roce, v roce 1984, tedy před dvaceti lety, zrušen dálniční statut "Route 66", neboť jeho trasu nahradilo šest mezistátních dálnic.

Na trase Route 66, dlouhé 2448 mil (3900 km) této historické, romantické krásky, zmizely veškeré značky upravující automobilový provoz. Route 66 sice zmizela koncem osmdesátých let ze světa map, ale přesto stále žije svým romantickým kouzlem a láká nejen Američany, aby na ni posadili kola svého vozu. Američané ji oslavují, filmaři z celého světa na ní točí filmy, spisovatelé o ní píší. Na Route 66 se vrací generace, aby oslavily svá jubilea, svatební cesty, slavnostní chvíle.

Žádný jiný národ tolik necestuje automobilem jako Američané. Je to dáno velikostí jejich země, smyslem pro svobodu pohybu a nezkrotně vášni nechat se unést zdoláváním prostoru té své země, která jim nabízí pět miliónů kilometrů meziměstských a osmdesát tisíc kilometrů mezistátních dálnic a více jak milión kilometrů silnic ve městech. Silnice pro Američany je nejen cesta do práce, ale i cesta za sluncem a dobrodružstvím.

Šestašedesátka splňovala tyto podmínky v té nejvyšší míře, a proto jízda po ní je zážitek a sváteční den.

Naše cesta po státech vedla po mezistátní osmdesátce, která spolehlivě ukazovala směr ze San Franciska až do New Yorku. Procházeli jsme s ní jedenáct států z dvaceti, které jsme navštívili, a i když jsme mnohokrát odbočili až na sever do Wyomingu nebo na jih do Utahu, Arizony a Nového Mexika, vždy jsme se na osmdesátku mohli vrátit a spolehnout. Je prý nejdelší a bylo nám řečeno, že je něco jako šestašedesátka, ale Route 66 je prý přesto jen jedna.

Na šestašedesátku a její historii jsme byli upozorněni při následném setkání s Čechoameričany v San Francisku.

Bláha

Zasedání Prezídia

Prezídium Společnosti přátel USA se sešlo 25. září 2004 poprvé v nových prostorách Vzdělávacího střediska SP USA v Praze 1, Na Poříčí 6. Prezidenti mimopražských poboček si mohli převzít odpovídající množství nového čísla 2 - 3 Bulletinu pro své členy.

Na základě výzvy brněnské pobočky byl zpracován dopis Ministerstvu zahraničních věcí se žádostí o změnu % čerpání dotace v r. 2004. Protože se také objem našich akcí snížil, MZv již naší žádosti vyhovělo.

Značná část debaty na Prezidiu se týkala akcí již uskutečněných a dále připravovaných s ohledem na finanční prostředky, které máme k dispozici. Znovu upozorňujeme pobočky, že nevyčerpané peníze z dotace se musí MZv vrátit do 15. 12. 2004.

Další číslo Bulletinu vyjde v prosinci 2004. Počet výtisků bude zachován ve výši 150 ks. Všechna čísla ročníků 2002 a 2003 jsou již k dispozici také na internetu!

Prezídium také rozhodlo o svolání kongresu Společnosti přátel USA. Byl navržen termín 13. 5. 2005 a místo konání společenská místnost ambasády USA. Všichni členové Společnosti budou informováni o způsobu výběru delegátů.

Ing. Josef Klička

Oznámení o ukončení vysílání rozhlasové stanice Hlasu Ameriky do České republiky na vlně Českého rozhlasu 6

Z rozhlasové stanice Hlasu Ameriky - studio 11, která vysílala na střední vlně Českého rozhlasu 6 každý pracovní den v 19 hodin, bylo oznámeno v pátek 30. ledna 2004 následující - citujeme:

"Milí posluchači - ze studia rozhlasové stanice HLASU AMERIKY - ale ještě dříve, než se s vámi rozloučíme, chceme upozornit naše příznivce, že naše vysílání na vlnách Českého rozhlasu 6 končí.

A při této příležitosti bychom samozřejmě rádi poděkovali za spolupráci panu šéfredaktorovi Ivanu ŠTERNOVI a celé redakci Českého rozhlasu 7.

... a posluchačům za jejich trpělivost a věrnost.

... a musíme samozřejmě dodat, že dočasně budeme vysílat dál, a to na naší webové stránce přes internet a naše webová stránka má adresu: www.hlasameriky.coon

... takže o Hlas Ameriky nepřijdete, máte-li přístup na internet, tak si nás samozřejmě můžete nejen naladit, ale můžete si i něco přečíst ze zajímavých zpráv.

... přečíst, poslechnout -

Tak se mějte moc hezky a nezapomeňte si nás naladit i na internetu a to v pondělí hned.

... A NEZAPOMEŇTE NA NÁS TAK ÚPLNĚ!

Děkujeme za vaši přízeň!"

Oznámení bylo čteno střídavě pracovníky studia 11 rozhlasové stanice Hlasu Ameriky.

-r-

Česko-Americký klub Brno

INDEPENDENCE DAY - DEN NEZÁVISLOSTI USA - 4. července jsme oslavili důstojně jako každoročně od r. 1990 v Mysliveckém klubu Hubert v areálu střeleckého stadiónu v Brně - Soběšicích. Odpoledne proběhly tradiční sportovní soutěže, po večeri následoval společenský večer s country hudbou a tancem. Ideální prostředí pro oslavu tohoto státního a-

merického svátku bylo bohatě vyzdobeno a fotodokumentaci jako vzpomínku na toto setkání obdrželi všichni účastníci. Pozvány byly všechny pobočky v ČR, zúčastnili se jen přátelé z Brna a Ostravy.

VÝLET DO NÁMĚŠTĚ nad Oslavou se uskutečnil 1. května za krásného počasí do areálu penzionu Nautilus u přehrady Vicenický žleb. Po větších či menších turistických výkonech, kdy mezitím na rožni hnědlo selátko, následoval zlatý hřeb programu, jeho likvidace. Toto naše snažení podpořili opět naši přátelé z Ostravy.

VÝSTAVA OBRAZŮ ZE DVOU SVĚTŮ, která proběhla pu-
tovním způsobem v Tišnově, Adamově a Brně, byla zajišťována spolehlivě naší členkou Evou Veverkovou. Vernisáží se zúčastňovali pravidelně naši členové a byli jsme potěšeni velkým zájmem veřejnosti o výstavu tohoto Čechoameričana, akademického malíře působícího přes 40 roků v USA pod jménem Lubo Kralicek. Má ještě spoustu přátel a známých z dob svých studijních let v Brně, kde je rodákem. Lubomír Tomáš Králíček vystudoval výtvarnou výchovu a zeměpis na Masarykově univerzitě, kde byl jeho učitelí významní umělci jako Eduard Milén či Vincenc Makovský. Po únoru 1948 byl vyloučen ze všech vysokých škol, třikrát odsouzen za protistátní činnost a odsloužil dva a půl roku u PTP v uhelných dolech. V roce 1961 se mu podařilo s 6 dalšími odvážlivci dramatický útek přes železnou oponu v nákladním voze Tatra 128 do Rakouska. V roce 1962 odletěl do New Yorku, kde po pěti letech získal americké občanství. Pracoval jako restaurátor obrazů ve svém studiu na Manhattanu. Kromě toho maloval obrazy New Yorku. Od roku 1989 žije v horách Catskills ve městě Roxbury N. Y., kde ho k jeho tvorbě inspirují nádherné krajinářské scenérie amerického venkova. Je řádným členem nejstaršího malířského klubu Salmagundi, kde vystavuje od roku 1975 a dále členem American Artists Professional League a jako restaurátor je členem American Institute for Conservation of Historic and Artistic Works in Washington D. C. Jeho obrazy byly ohodnoceny význačnými cenami na výstavách nejen v New Yorku, ale i v dalších městech. V roce 1990 byl rehabilitován a Masarykova univerzita mu udělila čestný titul RNDr. Při svých návštěvách Brna je i se svojí ženou vítaným hostem našeho Česko-Amerického klubu a udržujeme s ním i písemný kontakt. V tomto roce jsme mu přáli k 80. narozeninám hodně zdraví, které potřebuje po prodělaném infarktu a aby mohl uskutečnit na jaře plánovanou cestu do Brna.

Viktor Souček, prezident SP USA Brno

Hamburk 2004

Prezident Společnosti přátel USA pan Dr. Stanislav Kalkus se zúčastnil druhé konference prezidentů Amerických klubů, která se konala v Hamburku 21. - 24. 10. 2004. Hamburk byl znovu dějištěm konference z toho důvodu, že jeho Americký klub v letošním roce oslavoval 100. výročí svého založení. Konference se zúčastnilo 14 prezidentů Amerických klubů z celého světa. Velká část jednání se konala v památné hamburské radnici, část v hotelu Intercontinental. Záštitu nad akcí převzal ambasador USA J. Ex. Daniel R. Coats a generální konzul USA (který je současně čestným prezidentem Amerického klubu Hamburk) Duane C. Butcher.

Každý ze zúčastněných prezidentů měl možnost seznámit ostatní s činností ve své zemi. Rozhodující projevy přednesli p. Blaine Tavares z AC Lisabon, p. Larry Rubin z Americké asociace Mexiko, p. Brian Wright z AIC Ženeva a p. Todd Dockum z AIC Řím.

- li -

Evropa si dosud nepřipustila, že je ve válce. Američané ano.

V brodu se nepřepřahají koně a za Války se nemění prezident a vrchní velitel.

Jan Beneš, Čechoameričan, spisovatel

1904 IN THE Glenn Miller and Count Basie MOOD 2004

Jazzový věk pomalu končí a začíná se prodírat na svět nový hudební styl zvaný swing. Od roku 1935 kraluje světu a udává rytmus a pohyb. Amerika končí s prohibicí a Rooseveltův program Nový úděl hledá budoucnost a práci pro milióny Američanů. A je to swing, který reprezentuje pohyb a optimismus a proto jej přijímá společnost jako doprovod nového programu.

V roce 1938 se konal karneval swingu na Randallově ostrově v New Yorku. Událost, která svojí mohutností překvapuje i Ameriku. Po 8 hodin hrálo 25 swingových kapel pro 23 tisíce návštěvníků. Byla to událost nevšední, ale když na swingovou muziku zaútočilo a vecpalo se na chicagský vojenský stadión 200 tisíc lidí, komentoval to časopis Time jako křižácké tažení dětí. Swing hypnotizoval generace a jména Gene Krupa, Benny Goodman, Teddy Wilson, Lionel Hampton, Count Basie, Billi Holidayová, Glenn Miller, Harry James se stala symboly doby! Swing byl koktejl zábavné hudby s notnou dávkou jazzu. A proto byl pro Američany stravitelný. Swingová doba, to je doba velkých orchestrů až s pěti saxofony, čtyřmi až pěti trubkami, se třemi trombony a rytmikou. Ovšem jsou tu i malé skupiny bílých i černých společně, kde sólisté sólovali stále déle a sekvence své riffy vypalovali přesněji a s větší technikou.

Glenn Miller, to znamená trombon, a to i když začal s mandolínou a kornetem. Jeho životopis je typický životopis amerických legend a rok 2004 nám připomíná sto let od jeho narození a nevzpomenout na legendu, to se nesluší.

Narodil se 1. března 1904 ve státě Iowa, městečku Clarinda. Chudá rodina truhláře s finančními problémy naloží svůj majetek a zkouší štěstí v Nebrasce, kde zakládá malou farmu. Bohužel ani zde nezapouští kořeny a pokračuje do Missouri. Glenn střídá pomocné práce všeho druhu a hraje v místní kapele. Později odchází od rodičů, když dostane možnost hrát v kapele B. Sentera, při níž absolvuje coloradskou univerzitu, kde nachází i svoji budoucí manželku Helen Burgerovou. Po absolutoriu univerzity se stává členem orchestru Maxe Fischera, se kterým projíždí státy a končí v Kalifornii, kde se seznamuje s bubnovou legendou Ben Pollackem a odjíždí s jeho orchestrem do New Yorku. Zde poznává hvězdy jazzového nebe Goodmana, Portlanda, Russela. Glenn hraje na Broadwayi, aranžuje a tvrdě se prodírá konkurencí. V roce 1934 přejímá orchestr Smitha Ballewa, přejmenovává jej na Glenn Miller and his orchestra. Ovšem schází mu financování reklamy a po pár měsících i peníze na provoz a tak orchestr rozpouští a stává se členem kapely bratří Dorseyů.

Rok 1935 je pro Glenna šťastnější, když potkává Ray Nobleho, anglického kapelníka, který zadává Glennovi sestavení orchestru, čehož se Glenn s úspěchem zhostí a kde vytváří slavnou saxofonovou sekci známou ve světě pod názvem "Miller sound", která se stává základem jeho popularity.

Pracuje pro Columbiu a Brunswick, ale jeho ambice nejsou uspokojovány, hlavně jeho práce pro detail, který je jeho doménou. Svá aranžmá dodává jiným orchestrům, ale ví, že pokud nebude mít svůj absolutně jím ovládaný orchestr, nebude spokojen. V roce 1937 sestavuje soubor a

rozpouští jej. Znovu zakládá a rozpouští až v roce 1939. Je na světě Moonlight Serenade, která se stává i znělkou orchestru. Vznikají jeho další hity v čele se skladbou In the Mood. Přichází Hollywood a v roce 1941 "Sun Valley Serenade", která obletěla světová bojiště všech spojeneckých armád s ústřední melodií Chattanooga Choo Choo, která je symbolem doby.

V roce 1942 vstupuje Glenn dobrovolně do armády a pořádá rozloučení se svým publikem slavnostním koncertem 24. září 1942, kde trumpetové sólo ve skladbě Ciribiribim netroubí nikdo jiný než slavný Harry James. V hodnosti kapitána vede orchestr "Glenn Miller and his Army Air Force Band". Při povýšení na majora mění název na "Major Glenn Miller and his A.E.F. Orchestra" (Orchestr spojeneckých expedičních sborů), se kterým projíždí fronty, nemocnice, posádky a osvobozená města Evropy. 15. prosince 1944 odlétá přes La Manche do Paříže a zprávy o něm končí. Válka končí a Amerika nevěří, že Glenn je mrtev a chce jeho hudbu a tak vznikají orchestry, které se snaží napodobit jeho styl (Beneke - McKinley), ovšem marně. Glenn Miller byl jen jeden a jeho doba se psala číslicemi 1935 až 1944. A proto ani dnes nezní čtyři trubky a čtyři trombony jako žiletky a zvuk pěti saxíků se nenese jako tekoucí med a rytmika nešlape tak jako dřív. Důvod - píše se rok 2004 a my máme puštěnou nahrávku Joe Losse and his Orchestra (Británie), která začíná Moonlight Serenade. Pokračuje - I Know Why - Serenade in Blue American Patro - Pennsylvania 6-5000 - Little Brown Jue - A String of Pearls - Chattanooga Choo Choo - In the Mood GOODBYE GLEN

Ve stejném roce 1904, jen o šest měsíců později, 21. srpna se narodil ve státě New Jersey další velikán swingu William Count Basie. Vyrůstal v Kansas City, které bylo prosperujícím střediskem podnikatelů, kde zábava neustávala a peníze protékaly proudem řeky a proto orchestry hrály swing 24 hodin denně. Právě zde osobitý, elektrizující styl Basieho piana působil jak na tanečníky, tak na sólisty a doslova je poháněl kupředu. Count Basie patří k těm velikánům swingu, kteří s ním byli spjati a nikdy jej neopustili a svůj Big Band nerozpustil (mimo krátké doby 9 měsíců, kdy omezil obsazení díky hospodářským podmínkám). Orchestry Basieho a Ellingtonův byly doslova líhni nových talentů až přestupní stanicí velkých sólistů. Basieho úpravy opisovaly big bandy na celém světě a dodnes jeho hudba přetrvává v čase, má své kvalitní posluchače a stále získává nové a není módním oparem novosti zaměřeným na snobskou část společnosti tak, jak tomu bylo v roce 1974 u nás, kdy na jeho vystoupení při mezinárodním jazzovém festivalu v Praze byla distribuce vstupenek zaměřena právě na tuto skupinu lidí, kterým jeho hudba rozhodně nepatřila. (Count Basie zemřel 26. 4. 1984.)

Big band nikdy nezmizel a nezmizí ze scény, ale další éra populární muziky patřila zpěvákům a od roku 1954 by se mohla psát další pohádka o chudém chlapi, který se proslavil. Elvis Presley.

Bláha

Americké filmy v našich kinech 1929 - 1934

Přestože se již dlouho prováděly pokusy o zavedení zvuku do výroby filmů, považuje se za první skutečný zvukový film **Jazz Singer** z roku 1927, ve kterém zpěvák Al Jolson v masce černocha pronesl prvních 250 mluvených slov. Datum jeho uvedení do našich kin se mi nepodařilo zjistit, prvním zvukovým filmem promítaným v Praze v kině Lucerna v srpnu 1929 byla první verze muzikálu **Loď komediantů/Show Boat** podle románu Edny Ferberové o divadelní lodi na Mississippi, kde již zazněla slavná píseň *O! Man River* skladatele Jeroma Kerna.

Pak byl nástup zvukového filmu i u nás velmi rychlý. Ještě téhož roku 1929 bylo v naší distribuci celkem 653 dlouhých hraných filmů, z toho polovina amerických, přitom bylo celkem 53 (8%) zvukových (z toho 90% z USA). V tomto roce byly natočeny např. **Broadway Melody** (oscarový první filmový muzikál s Bessie Loveovou a Anitou Pageovou v rolích dvou venkovských sester hledajících divadelní štěstí, do roku 1940 následovaly ještě tři muzikály stejného názvu), **Přehlídka lásky/The Love Parade** (první filmová opereta s Jeanette MacDonaldovou v roli panovnice fiktivního království a Mauricem Chevalierem v roli jejího manžela), **Strážce pastvin/The Virginian** (klasický western s Garym Cooperem) a **Zkrocení zlé ženy/The Taming of the Shrew** (první zvuková verze této Shakespearovy komedie s Mary Pickfordovou a Douglasem Faibanksem). V květnu 1929 byly v Hollywoodu poprvé uděleny ceny americké Akademie filmového umění a vědy (sošky pojmenované "Oscar") za filmy uvedené do kin v minulých dvou letech.

V roce 1930 bylo v naší distribuci celkem 543 filmů, z toho opět polovina amerických, ale již 250 (46%) bylo zvukových (z toho 60% z USA). V tomto roce byly natočeny např. **Anna Christie** (s Gretou Garbo v roli prostitutky), **Cimarron** (oscarový western podle Edny Ferberové o osídlování Oklahomy 1889), **Maroko** (první americký film Marlene Dietrichové v roli zpěvačky v africké přístavní křmě), **Monte Carlo** (hudební komedie s Jeanette MacDonaldovou v roli zchudlé komtesy), **Na západní frontě klid** (drastický protiválečný film podle románu Ericha Marii Remarquea), **Velká cesta/The Big Trail** (western s Johnem Waynem v jeho první hlavní roli o výpravě osadníků Oregonskou stezkou do Kalifornie).

V roce 1931 bylo v naší distribuci celkem 463 filmů, z toho 45% amerických, zvukových bylo již celkem 359 (77%) a z toho 145 (již jen 40%) z USA. Poprvé bylo o něco více zvukových filmů z Německa, tj. 151 (42%). V USA byly v tomto roce natočeny např. **Americká tragédie** (drama podle románu Theodora Dreisera o citlivosti mladíkův odsouzeném za vraždu překážející milenky), **Dobytelé pekla/Hell Divers** (letecký velkořím s Wallaceem Beerym), **Dracula** (horor s Bélou Lugosim), **Frankenstein** (další horor s Borisem Karloffem), **Mata Hari** (s Gretou Garbo), **Platinum Blonde** (komedie s Jean Harlowovou), **Světla velkoměsta/City Lights** (tulák Charles Chaplin ochrácen slepé květináři), **Syn Indie** (s Ramonem Novarrem), **Tabu** (milostná romance z Tichomoří, v roce 1945 byl uveden jako první americký film u nás po válce), **X 27/Dishonored** (špiónážní melodrama s Marlene Dietrichovou) aj.

V roce 1932 došlo k dramatické události v naší filmové distribuci spočívající v tom, že čs. ministerstvo obchodu vydalo směrnici o povolování cizích pro dovoz filmů. V zájmu podpory výroby čs. filmů byl zaveden tzv. "**kontingent**" omezující dovoz filmů na sedmánsobek (zanedlouho pak dokonce jen pětinašobek) počtu filmů vyrobených v ČSR. Pražské filialky pěti velkých amerických společností se odmítly kontingentu podrobit a dovoz svých filmů ihned zastavily. To způsobilo, že v naší distribuci bylo v roce 1932 již jen 219 filmů, z toho 56 (25%) amerických, jejichž pokles byl částečně nahrazen filmy německými vzrůstem počtu na 84 (38%). V USA byly v tomto roce vyrobeny např. **Fantom Londýna/Dr. Jekyll and Mr. Hyde** (horor podle románu R. L. Stevensona s Frederickem Marchem a Miriam Hopkinsovou), **Lidé v hotelu/Grand Hotel** (podle románu Vicki Baumové s Gretou Garbo, Johnem Barrymorem a Joan Crawfordovou), **Sanghajský expres** (melodrama s Marlene Dietrichovou), **Tarzan, syn divočiny/Tarzan, the Ape Man** (s Johnnym Weissmüllerem, který předtím v letech 1922-1928 překonal 67 světových rekordů v plavání, a Maureen O'Sullivanovou), **Utěk z ráje/Trouble in Paradise** (gangsterská komedie s Miriam Hopkinsovou) aj.

V roce 1933 celkový počet filmů v naší distribuci zůstal prakticky stejný (215), ale dovoz amerických filmů dále dramaticky klesl na pouhých 21 (10%), zatímco německých již bylo 88 (41%). To bylo závažné zejména vzhledem k nástupu nacismu v Německu. V USA s vrcholící ekonomickou krizí byly v tomto roce natočeny např. **Já nejsem anděl** (s erotickým symbolem doby Mae Westovou a Carym Grantem), **Jedeme na Honolulu/Sons of the Desert** (komedie Laurela a Hardyho), **Její poslední rekord/Christopher Strong** (společenské drama s Katharine Hepburnovou), **King King** (s Fay Wrayovou v mistrovském trikovém hororu o obří opici, pokračování **Syn King Konga** a řada dalších napodobenin, aktualizovaný remake 1976 s Jessikou Langeovou), **Kavalkáda** (oscarový film o osudech anglické rodiny na přelomu století, v roce 1935 zahájil návrat amerických filmů do našich kin), **Královna Kristina** (historický film s Gretou Garbo v roli svérázné švédské královny v době třicetileté války), **Letíme do Ria** (Carioca) (komedie s Dolores Del Rio), **Malé ženy** (s Katharine Hepburnovou v roli jedné ze čtyř dcer kazatele za americké občanské války, remake 1994 s Winonou Ryderovou), **Neviditelný muž** (sci-fi podle H. G. Wellse), **Noc v Káhiře/The Barbarian** (komedie s Ramonem Novarrem a Myrnou Loyovou) aj.

V roce 1934 se celkový počet filmů v našich kinech nezměnil (216) a také nízký počet amerických filmů byl zhruba stejný, tj. 24 (11%), počet německých mírně klesl na 74 (34%). V USA byly natočeny např. **Detektiv Nick v New Yorku/The Thin Man** (krimi komedie podle Dashiella Hammetta s Williamem Powellm a Myrnou Loyovou), **Kleopatra** (historický velkořím Cecilia B. De Millea s Claudette Colbertovou, remake 1963 s Elizabeth Taylorovou), **Narodila se, aby byla špatná** (s Loretou Youngovou), **Rudá carevna/The Scarlett Empress** (nepřesně historický velkořím s Marlene

Dietrichovou v roli Kateřiny Veliké), **Stalo se jedné noci** (pětioscarová komedie s Clarkem Gablem a Claudette Colbertovou), **Veselý rozvod/The Gay Divorcee** (první společný muzikál Freda Astaira a Ginger Rogersové) aj.

Koncem roku 1934 byl **zrušen kontingent** omezující dovoz filmů, protože požkoval ekonomickou situaci kin již stejně ohroženou hospodářskou krizí a navíc uvolňoval cestu k pronikání nacistické ideologie do našich kin. Důvod amerických filmů byl pak plně obnoven v únoru 1935, takže celkový počet filmů v naší distribuci v tomto roce opět vzrostl na 336 se 153 (46%) filmy americkými. V roce 1934 začal u nás vycházet populární ilustrovaný týdeník **Kinorevue**, z něhož lze dodnes poznávat atmosféru tehdejšího filmového dění u nás i ve světě včetně realistického pohledu na americké filmy a hvězdy.

Jan Helbich

Nové filmy USA v našich kinech (13)

Z Filmového přehledu vybral Jan Helbich

V zájmu kontinuity a aktuálnosti informací této série příspěvků byly po dobu dočasného přerušení vydávání Bulletinu SP USA zájemcům k dispozici ve Vzdělávacím středisku SP USA tyto soupisy (č. 12a až 12d), jejichž kopie je stále možno si vyžádat.

Princ a já. Rok výt. 2004, koprodukce s Kanadou, prem. 9. 9. 2004. Režie Martha Coolidgeová. Hrají Julia Stilesová, Luke Mably aj. Romantická komedie o vztahu dánského prince a americké dívky na univerzitě ve Wisconsinu, film natáčen většinou v Praze, v řadě epizodních rolí hrají čeští herci a herečky.

Fahrenheit 9/11. Rok výt. 2004, prem. 11. 9. 2004. Režie Michael Moore. Kontroverzní politický dokument kritizující současné poměry v USA. Důvodem parafrazuje titul Bradburhyho knihy 451 stupňů Fahrenheita (o společnosti, kde čtení je zločinem a knihy jsou spalovány) ve smyslu "teploty, při které hoří svoboda" (název filmu odkazuje na katastrofické datum 11. 9. 2001). Cílem filmu bylo zabránit znovuzvolení George W. Bushe za prezidenta USA.

Bournův mýtus. Pův. název The Bourne Supremacy. Rok výt. 2004, koprodukce s Německem, prem. 7. 10. 2004. Režie Paul Greengrass a Dan Bradley. Hrají Matt Damon, Franka Potenteová, Brian Cox, Julia Stilesová aj. Špiónážní thriller podle románu Roberta Ludluma (1927-2001) o dalších dobrodružstvích bývalého agenta CIA v Berlíně a Moskvě.

Anakonda: Honba za krvavou orchidejí. Rok výt. 2004, prem. 14. 10. 2004. Režie Dwight Little a Mark Wareham. Hrají Johnny Messner, KaDee Stricklandová aj. Dobrodružný thriller o výpravě na Borneo připomínající obdobný film z roku 1997.

Vybíjená: Běž do toho na plný koule. Pův. název Dodgeball: A True Underdog Story. Rok výt. 2004, prem. 14. 10. 2004. Režie Rawson Marshall Thurber, Steve Lonano a Raymond Prado. Hrají Vince Vaughn, Christine Taylorová, Ben Stiller aj. Bláznivá obhrublá sportovní komedie.

Collateral. Rok výt. 2004, prem. 21. 10. 2004. Režie Michael Mann, Bryan H. Carroll a Gusmano Cesaretti. Hrají Tom Cruise, Jamie Foxx, Jada Pinkett Smithová aj. Thriller o jedné noci poctivého černošského taxikáře ve společnosti s nájemným vrahem v Los Angeles.

Nové čtení o USA (13)

Z časopisů o knižních novinkách vybral Jan Helbich

V zájmu kontinuity a aktuálnosti informací této série příspěvků byly po dobu dočasného přerušení vydávání Bulletinu SP USA zájemcům k dispozici ve Vzdělávacím středisku SP USA tyto soupisy (č. 12a až 12d), jejichž kopie je stále možno si vyžádat.

Wark, Jim: **USA. Pohledy z oblak.** Praha: Slovart 2004. 640 s. Váz. 499 Kč. Jedinečné letec-ké snímky.

Milton, Giles: **Ve službách královny Alžběty.** Jak Angličané dobývali Nový svět. Přel. Dušan Zbavitel. Praha: Brána 2004. Edice Historie. 240 s. Váz. 238 Kč. Dramatické okolnosti založení a záhadného zániku první britské kolonie v letech 1585-1587 na ostrůvku Roanoke v dnešní Severní Karolíně královinným favoritem sirem Walterem Raleighem, který byl pak popraven po dlouhém věznění v roce 1618.

Tobin, James: **Dobytí nebe.** Bratři Wrightové a velký soubor o první let. Přel. Petr Kovács. Praha: BB art. 448 s. Váz. 249 Kč. Přesná historie prvního úspěšného letu letdlem těžším než vzduch na světě v roce 1903 na Kitty Hawk v Severní Karolíně bratry Orville (1871-1948) a Wilburem 1867-1912) Wrightovými.

Pavel, Ota: **Dukla mezi mrakodrapy.** Lidice: Sláčka 2004. Sebrané spisy Oty Pavla, sv. 1. 188 s. 179 Kč. Nové vydání fotbalových reportáží z roku 1964.

de Lorenzo, Matt: **Americké automobily.** 251 70 Dobřejevice: Rebo Productions. 300 s. Váz. 899 Kč. Kniha plná jedinečných fotografií pro milovníky minulých i současných elegantních karoserií a dokonalých interiérů.

Saladini, Albert -Szymezac, **Pascal: Harley-Davidson - životní styl. Stoletý mýtus.** Přel. K. Jičínský. Praha: Euromedia Group 2004. Universum. 328 s. Váz. 999 Kč. Stoletá historie mo-tocyklové firmy a zamyšlení nad budoucím vývojem.

Kessler, Ronald: Úřad: **Tajné dějiny FBI.** Přel. Miroslav Košťál. Praha: BB art 2004. 420 s. Váz. 399 Kč. Historie Federálního úřadu pro vyšetřování v letech 1908-2001.

Guisnel, Jean: **Spící Citadela. Selhání americké špiónáže.** Přel. P. Starý. Praha: Themis 2004. Studie. 232 s. Váz. 231 Kč. Dosud nezveřejněné výsledky vyšetřování teroristického útoku 11. 9. 2001, které je bilancí současného stavu americké špiónáže.

SPOLEČNOST PŘÁTEL USA

SOCIETY OF FRIENDS OF THE USA

Česko – americký klub

The Czech – American Club

Na Poříčí 6, Praha 1, 110 00 Czech Republic

tel.: 224 210 813

e-mail:spusa mbox.vol.cz www.czechik.com/spus.4

REDAKCE: J. Bláha, SP USA - BULLETIN

mobil: 721 910 475

Na Poříčí 6, Praha 1, 110 00 CZECH REPUBLIC

Uzávěrka příštího čísla 30. ledna